

Sanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu'nun (UNICEF) geçtiğimiz on yıldaki çocuk ölümleri tahminleri, 2 milyon kişinin öldürüldüğünü, 4-5 milyon engelli, 12 milyon evsiz, 1 milyondan fazla yetim veya ebeveynlerinden ayrılmış ve 10 milyon kadar çocuğun öldüğünü ya da psikolojik olarak hasar gördüklerini göstermektedir.

Savaş bölgelerindeki çocuklar çatışmalarda yaşamlarını yitirdikleri gibi zorla silah altına alınabiliyor, nitelikli cinsel istismara maruz bırakılabiliyor ve seks işçiliğine zorlanabiliyor. 1970'lerde çocukların savaşta kullanılmasını yasaklayan anlaşmalar kabul edildi. Ancak, Uluslararası Çocuk Askerleri Durdurma Kampanyası raporları, çocukların halen savaşta yaygın şekilde kullanıldığını göstermektedir.

UNICEF'in açıklamalarına göre, şu anda çatışma bölgesinde, bölgeye bağlı olarak, savaşın etkilerinden kaynaklanan fiziksel ve psikolojik hasarla mücadele eden yaklaşık 250 milyon çocuk var. Olaya karışan çocukların sayısı ve onlara verilen yaralıların sayısı çok rahatsız edicidir. Örneğin Afganistan'daki savaşta patlayıcı maddelerden kaynaklanan sivil kayıpların yüzde 89'u çocuklardır. Yemen'deki iç savaş nedeniyle 11 milyondan fazla çocuk insani yardıma muhtaç durumdadır.

Yine, çocuklara yardım örgütü Save the Children, dünya çapındaki çatışma bölgelerinde yaklaşık 72 milyon çocuğun cinsel şiddete maruz kalma tehlikesi ile karşı karşıya olduğunu belirtmektedir. Örgütün, Münih Güvenlik Konferansı için hazırladığı dijital raporda, çatışma bölgelerinde toplam 426 milyon çocuğun yaşadığı ve bu gruptaki her altı çocukta birinin, silahlı kişiler tarafından cinsel şiddete uğrama riski bulunduğu vurgulandı. Söz konusu tehlikenin son 30 yılda neredeyse on kat arttığı, özellikle Irak, Yemen, Kolombiya, Somali, Güney Sudan ve Suriye'deki çocukların büyük risk altında olduğu kaydedildi. Save the Children örgütünün 1990 ile 2019 yılları arasında yaşanan olayları da içine alan çalışmasına göre, 1990'da 8,5 milyon civarında olan cinsel saldırıya maruz kalma tehlikesi altındaki çocuk sayısı şu anda 426 milyon civarındadır. Buradaki "cinsel şiddet" kavramı, tecavüz, cinsel kölelik, seks işçiliğine zorlama, cebren hamile bırakma, zorunlu kısırlaştırma ya da sünnet gibi cinsel organların yaralanması eylemlerini kapsıyor.

2011 yılında Suriye’de iç isyanlarla başlayan ve sonrasında artarak büyüyen savaş birçok insanın ülkeden çıkmak zorunda kalmasına ve mülteci olmasına sebep olmuştur. Türkiye başta olmak üzere dünyanın birçok ülkesine göç eden Suriyeli mülteciler başta beslenme ve barınma olmak üzere birçok sorunla karşılaşmış, mülteci oldukları ülkelerde zorlu şartlarda yaşama mahkum edilmişlerdir. Son zamanlarda ortaya çıkan bilgilere göre Suriyeli çocukların Türkiye’de köle olarak dilencilik yapmaya zorlandıkları ve kullanıldıkları anlaşılmaktadır.

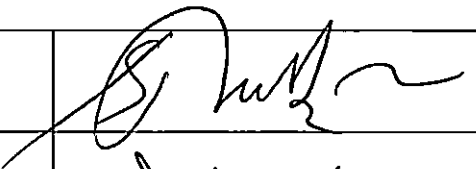
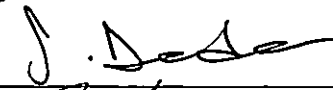
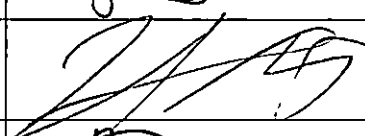
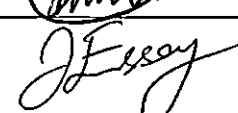
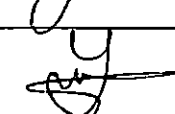
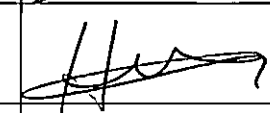
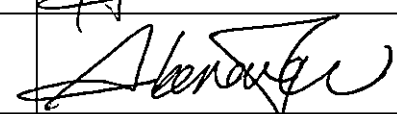
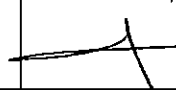
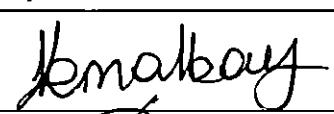
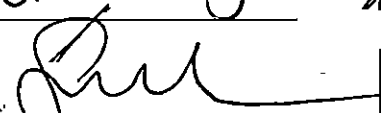
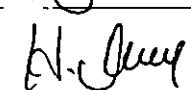
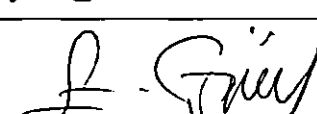
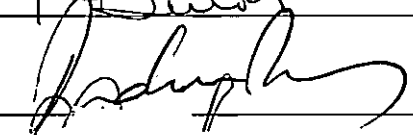
GEREKÇE

Bununla birlikte Suriyeli sığınmacılar ciddi bir biçimde “emek sömürüsü” ile karşı karşıyadır. Ücret ödememe, az ücret verme, zorla çalıştırma, fazla mesai, vaat edilen iş dışında başka bir işte çalıştırma Suriyeli sığınmacıların maruz aldığı emek sömürüsünün farklı biçimleridir. Konya’da yapılan bir araştırmada, ayakkabı sektöründe çalışan Suriyeli sığınmacıların daha az ücret aldığı belirtilmiştir. Emek sömürüsünün en uç örneği İstanbul’da yaşanmıştır. İstanbul Beykoz’da fırında çalışan bir Suriyeli sığınmacı, fırının sahibi tarafından 9 metrelik bir zincirle işyerine bağlanıp, zorla çalıştırılmaktadır. İşverenler için göçmen emeğini cazip kılan yalnızca yerli emekten ucuza çalışmaları değil, aynı zamanda, ekonomik genişleme dönemlerinde kolayca işe alınacak, kriz dönemlerinde ise kolayca işten çıkarılacak uysal ve esnek bir iş gücü olmalarıdır.

Yukarıda da ifade edildiği gibi savaş ile birlikte ekonomi ve emek sömürüsünden en çok etkilenen hiç kuşkusuz çocuklardır. Şubat 2021’de Mülteciler Derneği tarafından yayınlanan rapora göre; Türkiye’deki geçici koruma altındaki kayıtlı Suriyeli sayısı 24 Şubat 2021 tarihi itibarıyla bir önceki aya göre 10 bin 968 kişi artarak toplam 3 milyon 656 bin 525 kişi olmuştur. Bu sayının 1 milyon 733 bin 34’ünü, %47,4, 0-18 yaş arası çocuklar oluştururken, 0-18 yaş arası çocukların ve kadınların toplam sayısı ise 2 milyon 589 bin 969 kişiden, yani nüfusun %70,8’ini, oluşturmaktadır. Bütün savaşlarda olduğu gibi Suriye’deki savaştan da en çok zarar görenler yine kadınlar ve çocuklar olmuştur. Çocuklar bu süreçte eğitim başta olmak üzere birçok haktan mahrum kaldıkları gibi köle tacirlerinin elinde dilenmeye mahkum edilmişlerdir. Basma yansıyan bilgilere göre, Türkiye’de de Suriyeli çocukların bazı çete grupları tarafından dilendirildiği, çok ağır ve sağlıksız şartlarda çalıştırıldıkları, şiddete maruz bırakıldıkları yani birçok farklı açıdan hak ihlaline maruz bırakıldıkları, çete grupları arasında köle olarak alım ve satım konusu edildikleri ortaya çıkmıştır. Hatta çetenin Suriye Halep’teki ailelerinden çocukları kiraladıkları ve kaçak yollardan İstanbul’a getirerek burada dilendirdikleri ortaya çıkmıştır. Bu

yapının; çocukları Türkiye'ye getiren insan kaçakçıları, sahada çocukları kontrol edenler ve toplanan paraları Suriye'ye transfer edenler olarak büyük ve profesyonel bir yapı oluşturdıkları ifade edilmektedir. Ayrıca çetelerin tramvaylarda ve metrobüslerde dilenen çocukları kontrol etmek için cep telefonları da verdikleri yapılan tape incelemelerinde ortaya çıkmıştır.

Bu nedenle başta Suriyeli mülteci çocuklar olmak üzere bütün mülteci çocukların içinde bulundukları koşulların ortaya çıkarılması, çocukların köle olarak alı konulması ve zorla çalıştırılmasının önüne geçilmesi, emek sömürüsü ve ücretler anlamında eşit koşulların sağlanması gibi olumsuzlukların giderilmesi, mülteci çocuklar için Çocuk Hakları Sözleşmesi ile imzacı tüm devletler tarafından garanti ve koruma altına alınan tüm hak ve özgürlüklerle donatılmış uygun yaşam koşullarının sağlanması ve koruma altına alınması adına gerekli tespitlerin yapılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	HABİP EKSİK	İĞDIR	
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
8	HÜSEYİN KACIMAZ	ŞIRNAK	
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
12	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
13	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
14	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	
15	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
16	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
17	PERO DUNDAR	MARDİN	
18	RIDVAN TURAN	MERSİN	
20	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	